

J.B.R.

De oude profeet te Bethel

'Ruk mij niet weg met de goddelozen en met allen die onrecht bedrijven, die van vrede spreken met hun naaste, terwijl er kwaad is in hun hart' (Ps. 28:3).

'U, HEERE, zult hen bewaren, U zult hen beschermen tegen dit geslacht, voor eeuwig' (Ps. 12:8).

1 Koningen 13

De scheuring van het rijk

De boeken Koningen en Kronieken geven de geschiedenis weer van Gods getuigenis op aarde, zoals het aan de verantwoordelijkheid van het falende en verdeelde volk was overgelaten. 2 Koningen 17 bevat een treurige opsomming van de toenemende verharding van het volk van God, vanaf de uittocht uit Egypte tot op het ogenblik dat de Heere het hele huis van Israël verwierp. Hij vernederde hen en gaf hen over in de macht van plunderaars, totdat Hij hen van Zijn aangezicht had weggeworpen (2 Kon. 17:20).

Het ontstaan van het tienstammenrijk en de verdeling van het rijk was een rechtvaardige straf, die door God aan Salomo en Israël werd opgelegd (1 Kon. 11:9-13). Sinds die tijd heeft Hij het volk nog verdragen tot op de komst van Christus. Hij heeft het voortdurend gewaarschuwd door de dienst van Zijn profeten; en toen Hij een klein deel naar Judea terugbracht na de Babylonische ballingschap, openbaarde die gunst alleen de verharding van het volk. Dit opende echter de mogelijkheid om de Messias te zenden, hoewel het volk de lankmoedigheid en de genade van God heeft veracht en de Vorst van het leven ter dood heeft gebracht.

De profeet Nathan vormde de schakel tussen de regeringen van David en Salomo, maar zijn dienst hield op toen alles goed geregeld en bevestigd was overeenkomstig Gods wil. Geen enkele profeet oefende een dienst uit onder Salomo, zolang de koning trouw bleef. Tijdens zijn lange regering zien we ook geen enkel wonder gebeuren door middel van de profeten. Aangezien de relatie van God met Zijn gezalfde meestal van directe aard was, was de Heere tweemaal aan Salomo verschenen. Gods Woord herinnert hieraan in 1 Koningen 11:9. Toen Salomo het verbond en de inzettingen van Jahweh had verlaten, werd de profeet Ahia niet naar de koning gezonden en evenmin naar het volk, maar naar Jerobeam, zoals geschreven staat: *'En zij beiden waren alleen in het open veld'* (1 Kon. 11:29). De toekomstige koning van Israël moest uit de mond van de profeet vernemen wat zijn toekomst zou zijn, terwijl de Heere Zelf aan Salomo het oordeel bekendmaakte. Gezalfd volgens Gods belofte, was de zoon van David tegenover Hem verantwoordelijk voor alles wat aan hem was toevertrouwd – het bestel dat Hij in Zijn wegen had gevestigd tot zegen van het volk, dat Hij ten volle erkende in die positie.

De dienst van de profeten

Vanaf de scheuring van het rijk tot op de komst van Christus, lijkt de geschiedenis van Israël en van Juda, alsook die van het huis van David, een laatste periode van beproeving te zijn. God gaf die in Zijn lankmoedigheid nog aan het verdeelde volk. Israël, dat het eerst in afgoderij verviel, werd ook het eerst afgesneden. Juda viel later onder het oordeel, omdat het niet de bevelen van de Heere God hield, maar wandelde in de verordeningen die het zelf had ingesteld. Het enige ware getuigenis was hoorbaar in de stem van de profeten. Dit door de Heere gegeven getuigenis leefde voort in het overblijfsel dat trouw bleef aan Hem. Het bleef bewaard te midden van het verval van Juda en Israël, van het koningschap en het priesterschap. Maar ook de profeten faalden dikwijls in hun taak, zoals dit gebeurde met elk getuigenis dat aan de verantwoordelijkheid van de mens is toevertrouwd. Dit is in elk geval de grote les die wij met de hulp van de Heer kunnen leren uit de overdenking van 1 Koningen 13. Het getuigenis van de waarheid kwam vanuit Juda, dat toen nog trouw was aan de heilige God (Hos. 12:1). Maar we zien dat God eigenlijk handelend moest optreden tegen alle hoofdrolspelers in dit hoofdstuk om Zijn heiligheid en heerlijkheid te handhaven.

In die tijd van wanorde beoogde de dienst van de profeten tot het geweten van Gods volk te spreken, om het terug te brengen van zijn zonde en te laten wandelen in de weg van zegen. Wonderen vergezelden het woord van zulke mannen van God. Zij verkondigden van tevoren de buitengewone middelen, die de soevereine, rechtvaardige en goede God wilde gebruiken om Jakob tot

gehoorzaamheid terug te brengen. Zo werd de goedheid en het geduld van God op bijzondere wijze geopenbaard te midden van het kwaad, naast de gewone wegen van Zijn bestuur, zoals Hij had besloten als Zijn volk zou blijven dwalen. De Heere hield niet op Israël en Juda op te roepen tot bekering: *'Bekeer u van uw boze wegen en onderhoud Mijn geboden en inzettingen, volgens de hele wet die Ik uw vaders heb geboden en door Mijn knechten, de profeten, u heb doen overbrengen'* (2 Kon. 17:13). Maar zij wilden niet luisteren en hadden zich verkocht om kwaad te doen in de ogen van de Heere en Hem tot toorn te verwekken.

Daarom verwierp Hij hen van voor Zijn aangezicht, zodat er niets overbleef dan de stam Juda. Maar ook Juda hield de geboden van de Heere God niet en wandelde in de inzettingen van Israël, die zijzelf hadden bedacht. Daarom verwierp de Heere heel het nageslacht van Israël. Een blik op de geschiedenis van deze beide koninkrijken toont dat het verval van Juda voor het grootste deel de bittere vrucht was van de vriendschappen en bondgenootschappen die de opvolgers van David aanknoopten en onderhielden met de goddeloze koningen van de tien stammen. De Heere rukte het koninkrijk uit de hand van de zoon van Salomo en gaf tien stammen aan Jerobeam, overeenkomstig het woord van de profeet Ahia, die zei: *'Maar u zal Ik nemen om te regeren over al wat uw ziel verlangen zal, en u zult koning zijn over Israël. En het zal gebeuren, als u luistert naar alles wat Ik u gebied en in Mijn wegen gaat en doet wat juist is in Mijn ogen door Mijn verordeningen en Mijn geboden in acht te nemen, zoals Mijn dienaar David gedaan heeft, dat Ik met u zal zijn en voor u een blijvend koningshuis zal bouwen, zoals Ik dat voor David gebouwd heb, en Ik zal u Israël geven'* (1 Kon. 11:37-38).

Jerobeams afgoderij

De toekomstige koning van Israël had eerst alle tijd om deze heerlijke belofte te overdenken, namelijk tijdens zijn ballingschap in Egypte. Maar toen hij eenmaal in Sichem regeerde, werd Jerobeam bang. In plaats van zijn vertrouwen te stellen op de Heere, vreesde hij dat het volk hem zou doden en zou terugkeren naar Rehabeam, de koning van Juda. Zijn ongeloof dreef hem ertoe bij mensen te rade te gaan, om te vermijden wat hij vreesde. Hij maakt twee gouden kalveren, die hij plaatst te Dan en te Bethel. Hiermee zullen we ons nu bezighouden. Jerobeam zei tegen het volk: *'Het is te veel voor u om op te trekken naar Jeruzalem. Zie uw goden, Israël, die u uit het land Egypte hebben doen optrekken'* (1 Kon. 12:28). Vleselijk ongeduld, de vrucht van het ongeloof dat niet kon wachten op de vervulling van Gods beloften, deed Jerobeam in zijn hart naar Egypte terugkeren. Hij sleepte Israël mee in zijn afval, die leek op die van Aäron en het volk in de woestijn Sinaï. De herinnering aan Egypte heeft helaas veel macht over een hart

waarin het geloof geen wortel heeft geschoten en dat de beloften van God niet vasthoudt.

1 Koningen 12 beschrijft hoe Jerobeam brandoffers en reukoffers bracht op het altaar, dat hij had opgericht voor de goden die hijzelf had bedacht. Elke priesterlijke daad van de koning was op zichzelf al een zonde, nog afgezien van de andere omstandigheden, zoals later blijkt in het leven van Uzzia. Uzzia werd hiervoor onmiddellijk gestraft door het uitbreken van melaatsheid aan zijn voorhoofd – waarvoor hij moest worden afgezonderd tot aan zijn dood (2 Kron. 26:16-23).

Overigens was de dienst van Jerobeam in alle facetten een eredienst van eigen makelij. Het was een eigenwillige godsdienst, waaraan geen enkele oprechte Israëliet kon meedoen. Er wordt dan ook duidelijk gezegd dat de priesters en Levieten, die in heel Israël waren, zich bij Rehabeam voegden. De Levieten verlieten hun weidegronden en bezittingen en kwamen naar Juda en in Jeruzalem, omdat Jerobeam hen had verstoten van het priesterdom en de dienst van de Heere. Jerobeam had voor zichzelf priesters aangesteld *‘voor de offerhoogten, voor de demonen en voor de kalveren die hij gemaakt had. Na hen kwamen uit alle stammen van Israël zij die zich met heel hun hart toelegden op het zoeken van de Heere, de God van Israël, naar Jeruzalem, om de Heere, de God van hun vaders, offers te brengen’* (2 Kron. 11:13-17; 13:9-12).

Ook werd er een feest bedacht door Jerobeam om het Loofhuttenfeest te vervangen, dat in Jeruzalem werd gevierd. Hij stelde het vast op de 15^e dag van de achtste maand. Dat was de maand die hij in zijn eigen hart bedacht had, zegt Gods Woord (1 Kon. 12:33). Hij maakte ook tempels *‘op de offerhoogten en hij stelde priesters aan uit alle geledingen van het volk, die niet tot de nakomelingen van Levi behoorden’* (1 Kon. 12:31). *‘Wie maar wilde, wijdde hij en die werd dan een van de priesters van de hoogten’* (1 Kon. 13:33). Vergelijk dit met wat we lezen in Hebrëen 5:4 ¹. Dit was dus de wil van mensen in de plaats van Gods wil. Dit is in alle opzichten verwerpelijk, vooral als de wil van de mens zich het recht aanmatigt de eredienst van de Heere te regelen.

De man Gods uit Juda

De zonde van Jerobeam bracht het oordeel van God met zich mee, en 1 Koningen 13 bevat allereerst de aankondiging hiervan aan het adres van het altaar. Het

¹ En iemand neemt niet voor zichzelf de eer, maar wordt door God geroepen, evenals ook Aäron.

gedrag van de profeet uit Juda was tot aan het eind van vers 10 vol moed en trouw jegens zijn Meester. Hij bracht onbevreesd de boodschap, die hij van de Heere had ontvangen. De boze koning strekte de hand uit vanaf het altaar en zei: *Grijp hem! 'Maar zijn hand, die hij tegen hem had uitgestrekt, verstijfde, zodat hij hem niet meer naar zich toe kon trekken'* (vs. 4). Het woord van God was in geloof verkondigd en de kracht van God ging ermee gepaard. Hij bevestigde het getuigenis van Zijn dienstknecht. De geslagen koning werd een smekeling. Hij had zijn hand tegen God uitgestrekt en kon hem niet meer terugtrekken. Hij vroeg de profeet voor hem te bidden.

Zolang de dienstknecht van God een getuige voor Hem is, krijgt hij de steun van zijn Zender; en iedere macht op aarde valt aan zijn voeten. Zo had het in de gemeente ook moeten zijn. De genade die God haar schonk, is echter misbruikt om wereldsgezind te worden en Gods eer uit het oog te verliezen. *'Toen trachtte de man Gods het aangezicht van de Heere gunstig te stemmen, en de hand van de koning kon weer teruggetrokken worden en werd als daarvoor. En de koning sprak tot de man Gods: Kom met mij mee naar huis, en kom op krachten. Dan zal ik u een geschenk geven'* (vs. 6-7). Maar de man Gods weigerde dit beslist. Hij sprak alleen het woord van zijn God, dat hem als gids, als licht en als schild diende.

Aan de andere kant gaf de verharding van de koning aanleiding tot een nieuwe openbaring van Gods gedachten over Israëls toestand en het gedrag van Zijn getuigen (1 Kon. 13:9, 17, 22). Alles wat verbonden was met dit systeem van menselijke makelij, werd consequent verworpen door de Heere. En Hij had tegen de man Gods gezegd: *'U mag daar geen brood eten of water drinken, en u mag niet terugkeren via de weg waarlangs u gegaan bent'*. Zijn boodschap begon ook met een waarschuwing, een duidelijk teken hoe God dacht over de eigenwillige godsdienst waaraan de Israëlieten in Bethel deelnamen. Absolute afzondering hiervan werd een plicht en noodzaak voor alle getrouwen, die de Heere God wensten te eren. Alleen zo konden de plagen worden vermeden, die zouden komen over allen die in verbinding met dit kwaad stonden. De man Gods, als getuige te midden van het opstandige huis van Israël, zou zelfs de ontmoeting met andere Israëlieten moeten vermijden na het vervullen van zijn opdracht.

Tot dan toe was hij trouw gebleven aan de Heere. Hij had het woord van God gebracht. Moedig had hij getuigd voor de Heere God en tegen het afgodsaltaar. De publieke tegenstand had hem niet afgeschrikt; en hij had op besliste wijze geweigerd geschenken aan te nemen van de goddeloze koning. Hij had de plaats van afzondering bewaard als Gods getuige tegenover goddeloosheid. Toch dreigde er gevaar, volgens een waar gezegde: *'Wie zijn wapens aangordt, moet zich niet beroemen als iemand die ze aflegt'* (1 Kon. 20:11). Er zijn zwakke christenen, die overwinnaars zijn over de wereld en zich niet bang laten maken

door bedreigingen; ze laten zich evenmin verleiden door geschenken. Maar er zijn ook sterke christenen, die bezwijken voor verzoeken van de kant van andere christenen die hun plaats niet bewaren. Zij komen niet met duidelijke tegenstand of grove verleiding, maar met subtiele misleiding. Maar als het kwaad een schone schijn heeft en wij worden overgehaald door overigens respectabele mensen, dan is het gevaar het grootst. Als de satan zich voordoeft als een engel van het licht, is hij het meest te vrezen. Dan hebben we onderscheidingsvermogen nodig om hem te ontmaskeren. Het is dus nodig dat we steeds afhankelijkheid van God tonen en de gedachten van de Heer verstaan.

Het falen van de man Gods door toedoen van de oude profeet

‘Daarom, laat hij die meent te staan, uitkijken dat hij niet valt’ (1 Kor. 10:12). Dat is de les van de geschiedenis van de man Gods. Toen hij uit Juda kwam, bevond hij zich in een tamelijk eenvoudige positie. Hij stond tussen God, die hem zond, en de tien stammen die openlijk afval pleegden. Nu werd zijn positie ingewikkelder door de ontmoeting met de oude profeet, die zijn onderscheidingsvermogen en gehoorzaamheid op de proef stelde. Het gevolg was dat hij viel. Maar de Heer kreeg toch de gelegenheid Zijn woord te bevestigen, en dat zelfs door de straf die Hij aan de man Gods moest opleggen. Dat de Heer ons mag geven hieruit de nodige lering te trekken, omdat de plaats van een ware getuige van Christus in onze tijd van dezelfde aard is; er is op veel punten overeenkomst met de situatie in 1 Koningen.

De gemeente is één lichaam van verlost, dat op aarde zichtbaar dient te zijn door de eenheid in de gemeenschappelijke wandel naar Gods gedachten, in afzondering van de wereld. Ze heeft als opdracht op aarde haar heerlijke eenheid met de Heer Jezus als haar hemelse Bruidegom te openbaren. Bijeen vergaderd op aarde door de Heilige Geest, die uit de hemel is gezonden, zou zij in de praktijk de eenheid moeten bewaren in de band van de vrede. Dit is het werk van de Geest van het Hoofd, dat boven is. Maar wereldsgezindheid is de gemeente binnengedrongen en heeft dit ene lichaam uiterlijk verdeeld in met name twee grote kampen – zoals het altaar van het volk Israël dat scheurde. De as die het altaar bedekte, is als teken van rouw eraf gestort. Maar het is ogenblikkelijk door Jerobeam weer hersteld, en wel zo goed dat het nog vele eeuwen dienst kon doen. Is dit niet de profetische spiegel die ons hier wordt voorgehouden? Zijn dit niet de dingen die onze ogen hebben kunnen zien en onze oren hebben kunnen horen?

In die toestand blijft de altijd trouwe Heer de hulpbron van Zijn volk. Hij doet Zijn belofte altijd gestand: *‘En zie, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding van de*

eeuw' (Matt. 28:20). Zijn Woord en Zijn Geest vergaderen ons rondom de ene waarachtige en trouwe Getuige. Het overblijfsel dat Zijn stem hoort, is aan de ene kant ongevoelig voor de voordelen die Jerobeam biedt en aan de andere kant ook voor de woorden van de oude profeet uit Bethel. Wat vooral belangrijk is voor trouwe getuigen, die zich bevinden tussen die beide kampen in, is dat ze letten op hun eigen plaats en ook op de positie van de mensen met wie ze omgaan. *'Kijk dan uit hoe u hoort. Want wie heeft, hem zal worden gegeven; en wie niet heeft, ook wat hij meent te hebben zal van hem worden genomen'* (Luk. 8:18).

Heeft de Heer in Zijn geduld met de falende gemeente geen trouwe getuigen gegeven? En heeft Hij door deze getuigen geen licht gegeven, dat nodig was voor de behoeften van de Zijnen, en dat ook geschikt is voor de laatste tijden waarin we nu leven? De grootste moeilijkheid die we ontmoeten, ligt in de verbindingen met zgn. oude profeten. Dat wil zeggen met dienstknechten van God, die in Israël zijn gebleven en zich te Bethel hebben gevestigd, nadat ze de bergen van Samaria hebben verlaten (2 Kon. 17:28; 23:18). Zij proberen hun trouwe broeders bij zich in huis te krijgen, om de kracht van hun getuigenis zoveel mogelijk teniet te doen. Dat is het karakter van de persoon die nu in deze geschiedenis naar voren komt. Hij was *oud*, en hij was een *profeet*. Het was een man met ervaring en gezag, en oorspronkelijk een dienstknecht van God (1 Kon. 13:11, 20, 26; 30-32; 2 Kon. 23:15-18). Want een profeet moet de mond van de Heere God zijn. *'Ik ben ook een profeet, zoals u'*, zegt hij in vers 18. Toch loog hij tegen hem. Hij beweerde dat hij een bevel van de Heere doorgaf, hoewel dat tegengesteld was aan het getuigenis van de man Gods. De listen van de satan zijn altijd hetzelfde, reeds vanaf het begin (Gen. 3:1-4).

Als we een vergelijking maken met de geschiedenis in 1 Koningen 20:35-37, dan zien we dat er verschil is als het gaat om onze gehoorzaamheid. We vinden in beide geschiedenissen hetzelfde vonnis, dat door een leeuw wordt uitgevoerd. In het ene geval trof het een profetenzoon, omdat hij zijn metgezel niet had gehoorzaamd. Maar in het andere geval trof het een profeet, omdat hij zijn broeder wel gehoorzaamde. Hier ging echter de man Gods door toedoen van de oude profeet te rade met vlees en bloed. Hij luisterde naar iemand die vleselijk was. Hij geloofde een ander evangelie, dan wat hijzelf had verkondigd. Hij nam in zekere zin deel aan het altaar, dat hij zojuist had veroordeeld en aan de zonden waartegen hij had getuigd (vgl. 1 Kon. 13:9 en 17; Deut. 12:5-14; Gal. 1:8-9; 2:28).

Het is duidelijk dat de oude profeet zich niet in Bethel had behoren te bevinden. Hij had op zijn minst de stad kunnen verlaten, toen zijn kinderen hem de dingen vertelden die de man Gods die dag had gedaan en de woorden die hij tegen de koning had gesproken. De Schrift zegt dat vanaf het begin van de afval van Jerobeam, alle priesters en Levieten en godvrezende en rechtschapen Joden in

Juda bleven, en de gebieden verlieten die aan Jerobeam waren onderworpen om het koninkrijk van Juda te versterken (1 Kon. 12:17, 23; 2 Kron. 10:17; 11:13-17; 13:10-12; 15:8-15 etc.).

De man Gods, die uit Juda naar Bethel was gekomen, was misschien zelf wel één van deze migranten. Maar hoe het ook mag zijn, hij heeft te weinig rekening gehouden met dit bekende en belangrijke feit en zich laten verleiden door de oude profeet die in Bethel was gebleven. Het besluit in Bethel te blijven wonen en zijn verkeerde positie te blijven innemen op zo'n cruciaal tijdstip, stempelde de oude profeet in alle opzichten tot iemand met wie de man Gods geen gemeenschap kon hebben. Want als de oude profeet niet verblind was geweest door zijn eigen gedachten, had hij zijn ezel kunnen laten zadelen om Israël te verlaten, zijn broeder achterna, die zojuist het woord en het oordeel van God had verkondigd. Dan zou hij hem niet hebben bedrogen, om hem met valse bedoelingen in zijn huis te brengen. Dan had hij zijn loopbaan hebben volbracht in gemeenschap met de heiligen in Jeruzalem en ongestoord kunnen genieten van de vrede, die de goedkeuring van de trouwe en waarachtige Getuige geeft.

Maar deze profeet is een voorbeeld dat moet worden vermeden, in plaats van een voorbeeld om na te volgen. Hij werd een engel van de duisternis en een boodschapper van de dood voor de getuige van de God van Israël. Zijn aanwezigheid te Bethel is kenmerkend voor de afval van het volk. Hij had een godsdienstige schijn en een eerbiedwaardig voorkomen door de invloed van zijn profeet-zijn. Maar zelfs de waarheden die hij zou kunnen prediken in Israël verloren hun kracht door de gemeenschap die hij onderhield met dit afvallige volk. Van buiten Israël liet de Heere een getuige tegen Israël optreden. Als de oude profeet had geprobeerd tegen het altaar te prediken, is het duidelijk dat het niet zou zijn gescheurd en dat de koning niet boos op hem zou zijn geworden. Hij liet immers door zijn verblijf in Bethel zien dat hij deel had aan de dingen die hier te veroordelen waren.

Niets is noodlottiger dan een godsdienst, die ons onder voorwendsels te Bethel laat blijven. Niets is gevaarlijker dan naar een oude profeet die daar woont te luisteren en hem te volgen. De mens Gods moet zich onttrekken aan hen die denken dat de godsvrucht een bron van winst, aanzien of welstand is. Want die dwaze en schadelijke begeerten laten hen in een strik vallen en leiden tot hun verderf (1 Tim. 6:5-10). De mens Gods moet jagen naar geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart (2 Tim. 2:16-26). In plaats van deel te hebben aan de onvruchtbare werken van de duisternis, moet hij ze bestraffen, *'want om deze dingen komt de toorn van God over de zonen van de ongehoorzaamheid'*. *'En heb geen gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, maar stel ze veeleer aan de kaak'* (Ef. 5:6-11; vgl. Rom. 2:3; 17-22).

‘Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvang hem niet in huis en begroet hem niet. Want wie hem begroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken’ (2 Joh. 1:10-11).

De getuige van God uit Juda had zonder aarzelen de koninklijke uitnodiging weerstaan om met hem mee te gaan, en hij was geen ogenblik bezweken voor de verleiding van de aardse voordelen die de koning van Israël hem aanbood. Maar die beslistheid verdween door het gezag en de invloed van de oude profeet. De satan slaagde erin zijn getuigenis aan te tasten en de kracht ervan zoveel mogelijk teniet te doen. *‘Toen keerde hij met hem terug, at brood in zijn huis en dronk water’ (vs. 19).*

Het voorbeeld van Samuel en koning Saul

Als wij het gedrag van de man Gods uit Juda vergelijken met dat van Samuel in 1 Samuel 15:24-35, zullen we zien dat beide verhalen veel overeenstemming vertonen. Het verschil zit in de ontknoping, en de oorzaak hiervan lijkt me ook de moeite waard om te onderzoeken. Twee koningen, die in opstand verkeren tegen de God die hen over Zijn volk heeft aangesteld, staan in deze geschiedenissen tegenover de profeten die hen aanklagen. Elk van de koningen begint met de man Gods uit te nodigen, die echter weigert hem te volgen. Vanaf dat moment bleef Samuel standvastig, terwijl de man Gods uit Juda in ongehoorzaamheid viel door toedoen van de oude profeet, die zei: *‘Ik ben ook een profeet, zoals u’*. Samuel weerstond niet slechts de eerste uitnodiging van Saul en diens eerste belofte om zich voor de Heere neer te buigen. Het geweld dat de koning hem aandeed door zijn mantel te scheuren en hem tegen te houden, gaf deze trouwe boodschapper de gelegenheid zijn eerdere getuigenis zinnebeeldig te bevestigen. Toch volgde Samuel de koning, toen Saul hem opnieuw vroeg: *‘Keer met mij terug, zodat ik mij voor de Heere, uw God, zal neerbuigen’*.

Op die manier gaf Samuel koning Saul de tijd en de gelegenheid om zich oprecht te verootmoedigen en God werkelijk in zijn hart te verheerlijken. Samuel handelde volgens de gedachten van de God die hij kende. Hij vertrouwde de goede voornemens van Saul waarschijnlijk niet helemaal, maar hij was voorzichtig, geduldig en trouw, toen hij de koning volgde en zijn verootmoediging voor de Heere gadesloeg, zonder er overigens deel aan te nemen. In plaats van enige gemeenschap te hebben met de verworpen, opstandige koning en hem te eren in de tegenwoordigheid van de oudsten van Israël, gaf de profeet hem een laatste getuigenis en vernederde hij de trots van de koning. Eigenhandig werd koning Agag door Samuel in stukken gehakt voor het aangezicht van de Heere. Het falen van Saul was de reden van Gods oordeel over hem en zijn huis. *‘Samuel*

zag Saul niet meer tot de dag van zijn dood toe', toen Samuel uit het graf kwam om Saul nog een keer te zeggen dat de Heere van hem was geweken en zijn vijand was geworden (1 Sam. 28:16).

Samuel handelde naar Gods gedachten zonder een formeel bevel te hebben om de uitnodiging van de koning aan te nemen of te weigeren. Zijn positie was eigenlijk moeilijker dan die van de man Gods uit Juda. Deze had duidelijke en expliciete opdrachten; en hij stond niet tegenover een huichelaar zoals Saul, maar tegenover een openlijk verharde zondaar. Het moeilijkste deel van de opdracht van de man Gods uit Juda was al volbracht op het moment dat hij bezweek, terwijl Samuel zijn taak trouw vervulde te midden van steeds grotere moeilijkheden. Hij luisterde alleen naar de Heere en leefde in gemeenschap met Hem, terwijl de man Gods luisterde naar de woorden van de oude profeet te Bethel. Samuel hoefde zo'n valstrik niet te vermijden. Het doel van deze uitweiding zal bereikt zijn, als mijn lezers ermee instemmen dat godsdienstige invloeden en gezag in de handen van mensen die niet in het licht wandelen, de verraderlijkste en meest gevreesde klippen zijn op de weg van de christen die probeert een man Gods te zijn.

De profeet Jeremia en de Rechabieten

Jeremia moest ook wel een man van woordenstrijd zijn. Hij was vanwege zijn profetische bediening onophoudelijk daaraan blootgesteld. Hij onderging de smaad en de vervolging van een volk, dat doof was voor zijn vermaningen en dat het einde had bereikt van Gods lankmoedigheid. Deze profeet was gehoorzaam en wijs. Hij had geen vrouw, geen zoon en geen dochter in zijn land. Hij mocht nergens rouw bedrijven, omdat de Heere Zijn vrede, goedertierenheid en barmhartigheid had weggenomen van het volk (Jer. 16:1-5). Hij mocht ook geen vreugde bedrijven: *'Een huis waar een feestmaal gehouden wordt, mag u niet binnengaan om bij hen aan te zitten, om te eten en te drinken'* (Jer. 16:8). Jeremia had te midden van het algehele verval geleerd tevreden te zijn met God alleen.

Maar hij hield de beloften die hem waren gedaan toch vast, hoewel hij zich beklaagde dat hij door iedereen verlaten, vervloekt en veracht was: *'De Heere zei: Voorwaar, Ik zweer dat Ik ten goede voor u heb gezorgd! Voorwaar, Ik zweer dat Ik tegen de vijand voor u ben opgekomen, in een tijd van onheil en in een tijd van benauwdheid!'* (Jer. 15:11; vgl. Openb. 3:9). Alleen Jeremia was in staat de gehoorzaamheid van de Rechabieten te waarderen, die als vreemdelingen en nazireeërs in Kanaän woonden overeenkomstig het bevel van hun voorvader. Hij plaatste trouw tegenover de opstandigheid van de Joden; en zijn woord werd

bevestigd door de zegeningen van de Rechabieten, maar ook door de tuchtigingen die het volk van God troffen, zoals de Heere had gesproken (Jer. 35).

Het oordeel over de man Gods

Gelukkig is nu eenieder die luistert naar de laatste vermaningen, die de Heer aan Zijn gemeente geeft. Dat kan gebeuren door middel van de gaven die Hij geeft, die het werk van de Geest doen in overeenstemming met het Woord. Gelukkig die getuigen, die niet door onvoorzichtigheid in een situatie terechtkomen zoals die van de man Gods uit Juda. Dan is het te laat om de treurige ontdekking te doen van het gevaar waarin men zich bevindt: *‘En het gebeurde, toen zij aan tafel zaten, dat het woord van de Heere tot de profeet kwam die hem had laten terugkeren. Hij riep tegen de man Gods die uit Juda gekomen was: Zo zegt de Heere: Omdat u ongehoorzaam bent geweest aan het bevel van de Heere (...) daarom zal uw dode lichaam niet in het graf van uw vaderen komen (...). Deze ging op weg. Maar onderweg trof een leeuw hem aan, en doodde hem’* (vs. 20-24). Zijn lichaam werd begraven in de stad die hij had moeten ontvluchten. En in dit graf werd later ook het lichaam van de oude profeet bijgezet, die hem had afgetrokken van het pad van de gehoorzaamheid. Zo zal iemand die voor zijn eigen vlees zaait, uit het vlees verderf maaien. Terwijl hij die voor de Geest zaait, uit de Geest eeuwig leven zal oogsten. *‘Maar laat ieder uitkijken hoe hij erop bouwt (...); als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen’* (1 Kor. 3:10-14).

De woorden uit de mond van de oude profeet hadden zijn broeder verleid, zijn woorden spraken ook het oordeel over hem uit. Hierdoor was zijn loopbaan afgebroken en zijn dienst beëindigd. Hij moest nu zijn dode lichaam eigenhandig opnemen en het ook begraven, terwijl hij rouw bedreef over hun gemeenschappelijke zonde. De man Gods werd in het graf gelegd dat de oude profeet voor zichzelf had laten klaarmaken. Het einde van deze twee broeders is een treffend voorbeeld van de gevolgen van het misbruik van menselijk gezag in de dingen van God. Dat stond onze Heer misschien voor de aandacht, toen Hij zei: *‘Als nu een blinde een blinde leidt, zullen zij beiden in een kuil vallen’* (Matt. 15:14).

‘Jerobeam keerde na deze gebeurtenis niet terug van zijn kwade weg’ (vs. 33-34; 1 Kon. 14:10; 15:29). De Heere had Zichzelf verheerlijkt in de straf die Hij volvoerde aan Zijn dienstknecht. Maar hoewel de oude profeet Gods woord bevestigde, was het werk van de man Gods uit Juda tenietgedaan. Het bleef zonder vrucht en hij moest het verlies dragen. God was genoodzaakt Zijn ontrouwe dienstknecht te straffen, maar Hij eerde en wettigde wel diens boodschap door het lichaam van

Zijn boodschapper te behoeden en te laten begraven (vs. 27-32; 2 Kon. 23:17-18). Dit was heel anders dan wat er gebeurde met de leeuwen, die de Heere bijna 800 jaar later zond naar de Samaritanen, die de afgoden dienden.

De leeuw uit 1 Koningen 13 at het lichaam van de man Gods *niet* op, en hij doodde *niet* de ezel die hem gedragen had. Hij bewaakte hen in alle rust, totdat ze werden weggehaald. *Toen ging hij op weg en trof diens dode lichaam aan, op de weg geworpen, en de ezel en de leeuw die naast het dode lichaam stonden. De leeuw had het dode lichaam niet opgegeten en de ezel niet vermorzeld* (vs. 28). Het machtige dier en het nederige dier stonden daar *samen* als twee levende getuigen van wat er was gebeurd. Door hun onderworpenheid aan de voorzienigheid van God bevestigden zij de dwaasheid van de gevallen profeet, die door zijn ongehoorzaamheid en trots werd onderworpen aan de dood.

'Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust' (2 Tim. 3:16-17). *'Want alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven, opdat wij door de volharding en door de vertroosting van de Schriften de hoop hebben'* (Rom. 15:4). Wordt het hart van een trouwe bijbellezer niet vertroost, als hij te midden van deze droevige omstandigheden de leeuw als bewaker naast het lichaam van de man Gods ziet staan? Is het niet treffend dat het werktuig van Gods wraak werd gedwongen het lichaam van Zijn dienstknecht te bewaken, en dat geheel in strijd met zijn instincten?

De satan kan, als God het toelaat, over de muur klimmen die de Hijzelf rondom de Zijnen heeft aangebracht. De Heer kan hem zelfs het lichaam van één van Zijn opstandige dienstknechten geven – maar alleen tot verderf van het vlees en opdat de geest gered wordt in de dag van Christus. Hoewel het verschrikkelijk is iemand te zien vallen in de handen van de levende God, is Zijn tucht toch ook niet het bewijs van Zijn Vaderlijke zorg en barmhartigheid? Zo verheerlijkt God de heiligheid van Zijn genade en de volmaaktheid van Zijn gerechtigheid in Zijn huis. Dit lijkt me de ernstige waarschuwing, die we hier ter harte moeten nemen. Dit wordt onderstreept door de rust van dit laatste toneel uit deze geschiedenis, en de eer die meer dan drie eeuwen later werd bewezen aan de overblijfselen van de beide profeten door middel van koning Josia.

Twee gevaren die dreigen

Als getuigen van de Heer moeten wij twee gevaarlijke klippen mijden: lichtzinnigheid en luiheid. Als wij weten dat de rechtvaardige met moeite behouden wordt, omdat het oordeel begint bij het huis van God; en dat er zelfs

onvoorzichtige arbeiders zijn, die ternauwernood gered worden als door het vuur heen; en dat de roede van de Vaderlijke tucht ons nooit slaat zonder dat het onuitsprekelijke meegevoel van de Heiland erdoor bewogen is. En als wij ten slotte in elk opzicht de gedachten van de Heer kennen, hoe moeten wij dan niet waken en bidden om in de gemeenschap van Jezus onze lichtzinnigheid te overwinnen en de onverschilligheid van onze harten te oordelen ten aanzien van alles wat de eer van God betreft in de gemeente! Hetzelfde denken van Christus, die door het geloof in onze harten woont, zal ons bewaren voor de luiheid van de lafaard, die zegt: *'Er is een leeuw op de straat, ik moest eens op het plein gedood worden!'* (Spr. 22:13).

Het is duidelijk dat ieder lid van het lichaam van Christus zich door de Geest moet laten leiden, en de kenmerken toont van een getuige die echt ernaar verlangt de kroon te verwerven die hem is voorgesteld. Het ernstige onderwijs van ons hoofdstuk zou ons ertoe moeten aansporen om voor Gods aangezicht antwoord te zoeken op de volgende vragen: Beantwoordt de gemeente als het éne lichaam en het instrument van de Heilige Geest, die haar bijeen vergadert en vormt op aarde, aan alles wat de Heer verlangt van de Zijnen? Namelijk dat hun praktische eenheid de wereld ertoe brengt te geloven dat God Hem heeft gezonden (Joh. 17:21)? Of verkeert zij in dat opzicht ook in een toestand van volledig verval, en staat ze dus vlak voor het oordeel als het geheel van Zijn getuigen te midden van de duisternis van de tegenwoordige eeuw? Spreken haar wereldsgezindheid en haar verdeeldheid niet duidelijk van de ontrouw van de bruid van Christus?

Zijn wij bereid te luisteren naar de stem van de Heer, zoals passend is voor saamhorige leden die zich bewust zijn van het falen van Gods volk? Staan we open voor de geest van de profetie, die Hij ons in Zijn Woord verkondigt? Wij dienen ons af te vragen wat de gemeente is naar Gods gedachten, en wat ze had moeten zijn op aarde overeenkomstig haar verantwoordelijkheid. Ten slotte moeten we ons realiseren wat ze geworden is door het falen van al haar leden, maar vooral van de leiders die zichzelf op de voorgrond hebben geplaatst.

Laten wij letten op het woord van vertroosting over koning Josia, dat onfeilbaar in vervulling is gegaan: *'Vóór hem was er geen koning aan hem gelijk (...); en na hem stond zijns gelijke niet op'* (2 Kon. 23:25). Behoren wij tot de getrouwen in Juda? Of voelen wij ons thuis in Bethel met zijn altaar, zijn priesters, zijn feesten en alle bevelen en instellingen, die koning Jerobeam had bedacht om Israëel van God af te trekken en een grove zonde te laten bedrijven (2 Kon. 17:21)?

Of zijn wij misschien nakomelingen van de oude profeet, die halt houden op de weg naar Jeruzalem en in Bethel wonen? Willen wij in een goede verstandhouding leven met de vijanden van het huis van David, en ten slotte de profeet verleiden die een getuige van God moest zijn? Als men in zo'n toestand kostbare dingen

tegen Israël en misschien tegen Jerobeam kan zeggen, blijven die waarheden krachteloos, omdat ze worden gezegd door iemand die brood eet en water drinkt in zijn huis te Bethel. Zo'n profeet, hoe eerbiedwaardig hij ook lijkt, kan zich alleen tegen de waarheid verzetten, zodra hij staat tegenover een waar getuige van de Heer.

Het getuigenis van een goed geweten is dus belangrijk tegenover hen die kwaad van ons spreken en onze goede wandel in Christus lasteren (1 Petr. 3:16). Ondanks onze ellende en zwakheid mogen wij ons discipelen noemen van de éne getrouwe en waarachtige Getuige! Laten wij met alle kracht van het geloof het kostbare licht vasthouden, dat ons door de genade en trouw van Jezus is geschonken. Het is mogelijk dat we soms geroepen zijn om alleen te wandelen, en vermoeid en miskend zijn. Als wij dan door 'oude profeten' worden aangesproken, laten wij niet met hen mee teruggaan! Op die manier zullen wij de fatale ontmoeting met de leeuw vermijden, die op de loer ligt op de weg van de man Gods, die teruggegaan was om brood te eten en water te drinken in Bethel.

Ik hoop dat het zo met ons mag gaan – met u, met mij, met ons allemaal – zodat wij blij en overwinnend de heilige stad mogen binnengaan. Ik geloof niet dat er ooit onder het volk van God twee getuigenissen hebben bestaan, die allebei het getuigenis van Hemzelf waren. Er is een getuigenis nodig voor de behoeften van Zijn huis en overeenkomstig de zorg van Zijn soevereine Hogepriester. Ik zeg dit met het oog op de heerlijkheid van God en de omstandigheden van Zijn volk. Ik bedoel niet het min of meer persoonlijke getuigenis aangaande de verlossing en de verzoening, of evangelisatie. Maar ik bedoel de gemeenschappelijke plaats en wandel van de gemeente als het lichaam van Christus, dat het licht van het Woord vertoont te midden van de duisternis van de tegenwoordige boze eeuw.

Er zijn wel twee grote kampen in de christenheid met verschillende banieren, en dat is een ander kwaad. Maar er is maar één getuigenis te midden van de ontrouw van het volk van God. Dit getuigenis zou niet één zijn, als het niet van God kwam. Het richt zich tot beide kampen, overeenkomstig het licht van het Woord en het inzicht van de Geest. Het wil de noden aanwijzen en hulpbronnen aanreiken aan hen die in Christus zijn, overeenkomstig de geest van het priesterschap en de rijkdom van Christus, het Hoofd en de Behouder van de gemeente. Het getuigenis van God is geroepen het kwaad te oordelen, maar haar mooiste taak is de heiligen op te roepen zich van het kwaad af te zonderen, terwijl men wereldsgezindheid ontvlucht evenals het zoeken van de eer van mensen. Door de waarheid te verkondigen en de gelukkige hoop en de hemelse roeping van de gemeente voor te stellen, waarschuwt het de verlostten zich van valse profeten af te wenden, en ook van elke menselijke godsdienst, hoe mooi en listig die ook mag worden voorgesteld.

Wij zullen een rijke beloning ontvangen, hoewel wij onwaardig zijn in onszelf, als wij in vrede en als nazireeërs het woord van Zijn volharding bewaren. Hij heeft tegen de engel van de gemeente te Sardis gezegd: *'Bedenk dan hoe u het ontvangen en gehoord hebt en bekeer u. Als u dan niet waakt, zal Ik komen als een dief, en u zult geenszins weten op wat voor uur Ik tot u zal komen'* (Openb. 3:3). Hij heeft tegen het lauwe Laodicea gezegd: *'Daarom, omdat u lauw bent en niet heet of koud, zal Ik u uit Mijn mond spuwen. Omdat u zegt: Ik ben rijk en verrijkt en heb aan niets gebrek'* (Openb. 3:17). Dus laten wij oppassen hoe wij horen. Hebben wij niet al meermalen een dwaling zien verdwijnen, naarmate het licht vorderingen maakte door de genade van God? En als de dwalingen her en der opduiken, komen ze altijd voort uit dezelfde bron. Omdat ze namelijk de vrucht zijn van een wijze van horen; dat wil zeggen van de omstandigheid dat zij die lezen en luisteren, dit verkeerd doen. Laat iedere verlost die de gemeenschap van de Heer zoekt, in waakzaamheid en met gebed en vasten de kenmerken van een waar getuige van Jezus vertonen. Ik denk dat ik de wens vertolk van de meeste christenen die leven in deze spannende tijd, waarin zoveel verschillende noden merkbaar zijn in de gemeente van de Heer.

'Wat u echter hebt, houd dat vast totdat Ik kom' (Openb. 2:25).

'Ik kom spoedig, houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt' (Openb. 3:11).

Bron: Le Messenger Évangélique 1962-291; Titel : Le vieux prophète

